

FINANCIEEL TECHNISCHE UITGANGSPUNTEN BEGROTING 2023 EN MEERJARENRAMING 2024-2026

Inhoud

- Voorstel tot vaststelling van de financieel technische uitgangspunten voor de opstelling van de programmabegroting 2023 en meerjarenramingen 2024-2026

1. Inleiding en voorstel

Het proces van de samenstelling van de begroting 2023 start met het opstellen van de technische uitgangspunten. De gemeenteraad bepaalt de financiële kaders voor de uitgaven van de gemeente Druten. Om tot een goede besluitvorming te komen start het begrotingsproces jaarlijks met de vaststelling van de financieel technische uitgangspunten.

Het begrotingsproces is de gang van zaken rond het gemeentebestuur en de inkomsten en uitgaven die daarbij horen. Het begrotingsproces bestaat uit het collegeprogramma, de programmabegroting en de jaarstukken. In het collegeprogramma 2022-2026 staan de plannen en afspraken voor de 4 jaar durende bestuursperiode. Dit collegeprogramma wordt vertaald in de begroting 2023 en krijgt vervolgens jaarlijks zijn vertaling in de gemeentebegroting. De verantwoording over de plannen vindt plaats in de jaarstukken.

2. Wat willen we bereiken

In deze notitie wordt inzicht verschaft in de te hanteren financiële uitgangspunten en financiële kaders die de grondslag vormen voor het opstellen van de begroting 2023 en de meerjarenramingen 2024-2026. Met behulp van de door de raad vastgestelde uitgangspunten voor de samenstelling van de begroting 2023 kan vervolgens de begroting 2023 in technische zin worden samengesteld. Hiermee wordt het toegestane budget (financieel kader) voor het nieuwe begrotingsjaar bepaald.

3. Uitgangspunten

De volgende algemene uitgangspunten gelden voor de programmabegroting 2023 en de meerjarenramingen 2024-2026:

3.1 De programmabegroting moet voldoen aan wettelijke vereisten.

De programmabegroting 2023 moet voldoen aan de algemene bepalingen zoals deze zijn opgenomen in het burgerlijk wetboek, en de meer specifieke bepalingen zoals vermeld in het besluit begroting en verantwoording en de gemeentewet.

3.2 De programmabegroting dient duidelijk en transparant te zijn.

De gemeenteraad moet op basis van de begroting gefundeerde besluiten kunnen nemen. Daarnaast is het van belang dat het college op basis van de programmabegroting duidelijk wordt geautoriseerd tot het doen van uitgaven. Niet alleen moet duidelijk zijn hoeveel het college uit mag geven, ook moet duidelijk zijn welke maatschappelijke effecten de gemeenteraad nastreeft. Tot slot is de programmabegroting van belang voor derden. De provincie toetst de begroting en de burgers kunnen in de begroting zien hoe de gemeente omgaat met de beschikbare middelen.

3.3 Het bestaande beleid is de basis voor de programmabegroting.

De programmabegroting 2023-2026 wordt opgesteld op basis van bestaand beleid.

Dit wil zeggen dat de programmabegroting 2022 inclusief de besluiten genomen tot en met de perspectiefnota 2022 als startpunt dient voor de programmabegroting 2023. Verder wordt binnen het bestaande beleid rekening gehouden met financiële ontwikkelingen die veroorzaakt worden door autonome groei (areaaluitbreiding), o.a. mutaties in de voorzieningen bijstand, WMO, leerlingenvervoer.

De raad dient te weten op welke basis de prognoses van de begroting berusten en dient de bijbehorende rekentechnische (financiële) uitgangspunten te bekrachtigen. De meest relevante rekentechnische factoren zijn de te ramen loon- en prijsstijging, inflatiecorrectie, rente, en de mutaties van het aantal inwoners, woningen en uitkeringsgerechtigden.

4. Begrotingscyclus

De nadruk in de begrotingscyclus ligt bij de Perspectiefnota. Hier heeft de raad mogelijkheden om invloed uit te oefenen op de kaderstellende kant van het begrotingsproces.

Voor de begroting 2023-2026 leidt dit, evenals de voorgaande jaren, tot de volgende fasering:

1. De planning en controlcyclus start voor het college bij de perspectiefnota. De perspectiefnota wordt ambtelijk opgesteld in april/mei, door het college in juni besproken en vastgesteld waarna deze door de raad op 7 juli wordt behandeld. Deze nota bevat naast het bestedingsplan voor de komende jaren een afzonderlijk begrotingshoofdstuk waarin op basis van de spelregels een financiële meerjarenraming voor de komende jaren wordt gepresenteerd. Dit betekent dat de perspectiefnota gezien dient te worden als een uitnodiging aan de raad om invloed uit te oefenen op de begroting van het daarop volgende jaar. Het tijdstip van het verschijnen van de perspectiefnota biedt de mogelijkheid rekening te houden met structurele effecten uit de jaarrekening, de tweede rapportage en door de raad geuite wensen ten aanzien van de prioriteiten of invulling van programma's.
2. Naar aanleiding van de concept-perspectiefnota hebben de fracties de gelegenheid hun vragen te stellen. Deze vragen kunnen óf schriftelijk worden aangeleverd óf mondeling in een technische avond worden gesteld, dit afhankelijk van de keuze die de raad hierin maakt. Deze vragen worden geacht afwegingen te bevatten op hoofdlijnen. Met de programmabegroting stelt de raad de kaders vast voor het college, waarbij de productenbegroting het uitvoeringsinstrument van het college is.
3. Zoveel mogelijk in lijn met de besluitvorming en het debat inzake de perspectiefnota stelt het college de begroting op. De uitkomsten van de mei- en septembercirculaire, en de beschikbare begrotingen van de gemeenschappelijke regelingen worden in de begroting meegenomen.

5. Opstarttraject financieel-technische onderdelen van de begroting

Onderdeel van de begrotingscyclus is het investeringsprogramma (bestedingsplan). De door het college gehonoreerde investeringen worden verwerkt in het investeringsplan bij de perspectiefnota en daarna verwerkt in de conceptbegroting 2023 die in september verschijnt.

6. Uitwerking

College en raad worden voorgesteld deze notitie vast te stellen en daarmee in te stemmen met de financieel-technische uitgangspunten voor de nieuwe begroting. Op deze wijze ontstaat een heldere basis voor de begroting 2023-2026.

7. Financieel-technische uitgangspunten opstellen programmabegroting 2023-2026

Vanuit de rijksoverheid en macro-economisch gezien zijn er ontwikkelingen die van belang zijn voor de begroting en het meerjarenperspectief. Deze ontwikkelingen, zoals bijvoorbeeld de algemene uitkering uit het gemeentefonds, zijn een gegeven. De effecten van de septembercirculaire verwerken we in de begroting 2023-2026.

a. Bestaand beleid

Bestaand beleid is dat ramingen worden aangepast aan autonome ontwikkelingen, zoals bijvoorbeeld areaaluitbreidingen of contractueel afgesproken indexeringen. Aan deze autonome ontwikkelingen liggen dus geen beleidswijzigingen ten grondslag.

De bepaling van de nominale ontwikkelingen, in het bijzonder de verwachte loon- en prijsstijging, wordt gebaseerd op gegevens zoals die zijn opgenomen in de septembercirculaire 2021.

Voor de samenstellingen van de ramingen 2023 en volgende jaren wordt voorgesteld de volgende uitgangspunten te hanteren.

b. Loonstijging

In de gemeentelijke bijdrage aan de Werkorganisatie Druten Wijchen (WDW) is de loonwaarde van de ingebrachte formatie verwerkt. Bij de samenstelling van de begroting 2023 wordt uitgegaan van de voor 2023 geraamde personele lasten van de WDW. In de gemeentelijke begroting is rekening gehouden met de loonstijging zoals deze bekend was bij de samenstelling van de begroting 2023 van de WDW. Daarbij is rekening gehouden met een indexering van 2,3%.

c. Prijsstijging

Voor het saldo van prijsgevoelige uitgaven minus prijsgevoelige inkomsten niet zijnde belastingen/heffingen/rechten wordt prijscompensatie toegepast. De compensatie is gebaseerd op de prijsmutatie bruto binnenlands product (bbp), uit de septembercirculaire 2021. De gemeente Druten hanteert bij de doorrekening voor de begroting 2023 vooralsnog een prijscompensatie van de hierin genoemde 1,9%. In de meicirculaire 2022 worden zeer waarschijnlijk de prijsindexen aangepast t.o.v. die van de gepubliceerde in de septembercirculaire 2021. De verhoging van de index wordt dan meegenomen in de berekening van de algemene uitkering (opbrengstenkant). Dit effect van de verhoogde index aan de kostenkant wordt verwerkt via de concept begroting 2023-2026.

d. Loon- en prijsaanpassing gesubsidieerde instellingen

Voorgesteld wordt om meerjarig de nullijn te hanteren voor alle gesubsidieerde instellingen, met uitzondering van de gemeenschappelijke regelingen GGD, Veiligheidsregio Gelderland-Zuid, MARN, MGR en de ODRN. Voor deze GR'en zijn financiële begrotingsrichtlijnen 2023 regio Nijmegen vastgesteld. De Portefeuillehouders Financiën uit de regio hebben in het PFO van 29 november 2021 besloten om: ***“De GR'en rekening te laten houden met een indexering van de gemeentelijke bijdragen van 2,70% voor de begroting 2023.*”**

De eerder afgesproken generieke korting van 3% voor het jaar 2023 is geen onderdeel meer van de BRN-richtlijnen.

e. Inflatiecorrectie

In de bestaande methodiek worden belastingen/heffingen en rechten waardevast gehouden. We baseren ons hierbij op hetzelfde indexcijfer als voor de prijsstijging, zijnde 1,9%. Hierbij gaan we ook van uit het percentage zoals is genoemd in de septembercirculaire 2021. We stellen voor om met dit indexcijfer te rekenen voor het begrotingsjaar 2023.

f. Rente

Voor de lange rente wordt 0,75% voor 2023 geprognosticeerd, waarbij voor toerekening van rente aan het eigen vermogen eveneens dit rentepercentage wordt gehanteerd. Voor nieuwe investeringen wordt het berekende omslagpercentage van 0,75% toegepast.

Gezien onze huidige lopende leningenportefeuille is het verantwoord om dit percentage van 0,75% in de begroting te hanteren. Voor de rente op kortlopende leningen, m.n. kasgeld, wordt voorgesteld om voor de komende jaren een percentage te hanteren van 0%.

g. Netto-toename aantal woningen met woonfunctie

In 2021 is het aantal woningen met woonfunctie per saldo toegenomen met 143. De prognose voor 2021 was een toename van 95. We prognosticeren voor 2023 een netto-toename van woningen met woonfunctie van 130 per jaar. Dit sluit aan bij de versnelling woningbouwopgave die er ligt. Voor de jaren 2024, 2025 en 2026 gaan we uit van een netto toename van woningen van 180 per jaar. Dit sluit aan bij de beslisnota woningbouwambitie van april 2021 en gaat uit van 130% plancapaciteit vanwege planuitval en doorschuiven van plannen in de tijd.

h. Aantal inwoners

Het (voorlopig) definitief aantal inwoners per 1 januari 2022 bedraagt 19.177 (1 januari 2021:18.991). In 2021 zijn er dus 186 inwoners bijgekomen. Gelet op de toename van het aantal woningen conform Woningbouwambitie 2020-2025 en de gemiddelde bevolkingsgroei van de afgelopen jaren wordt voorgesteld de jaarlijkse groei van het aantal inwoners hierop af te stemmen. Voor het jaar 2023 betekent dit een toename van 195 op het aantal inwoners.

i. Aantal uitkeringsgerechtigden

Tabel uitkeringsgerechtigden

Aantal uitkeringsgerechtigden	31-12-2020 (werk.)	31-12-2021 (werk.)	31-12-2022 (progn.)	31-12-2023 (progn.)	31-12-2024 (progn.)	31-12-2025 (progn.)
Participatiewet	253	248	258	263	258	253
IOAW	18	13	13	13	13	13
IOAZ	1	0	0	0	0	0
Totaal	272	261	271	276	271	266

Toelichting aantallen

De recente Russische inval in de Oekraïne en ook de onduidelijkheid van de doorwerkeffecten van de coronacrisis brengen wat onzekerheid met zich mee. Voor het begrotingsjaar 2023 ramen wij dan ook een lichte stijging van het aantal bijstandsgerechtigden. Momenteel is er wel sprake van een krapte op de arbeidsmarkt wat naar verwachting op termijn een positief effect heeft op het aantal bijstandsuitkeringen.

j. Algemene uitkering

De programmabegroting 2023 wordt opgesteld op basis van de septembercirculaire 2022. College en raad worden via een aparte notitie over de mei en septembercirculaire 2022 geïnformeerd.

Samenvattend voorstel van de in de begroting 2023-2026 te hanteren financieel-technische uitgangspunten:

	2022	2023	2024	2025	2026
Toename aantal woningen (met woonfunctie)	130	130	180	180	180
Toename aantal inwoners	195	195	270	270	270
Salarissen en sociale lasten		2,3%	2,1%	2,4%	2,4%
Subsidies		0%	0%	0%	0%
Prijsstijging/ inflatiecorrectie		1,9%	1,6%	1,6%	1,6%
Rente lang / rente eigen vermogen		0,75%	0,75%	0,75%	0,75%
Rente kort		0%	0%	0%	0%
Rente-omslag		0,75%	0,75%	0,75%	0,75%
Bijstandsgerechtigden per 31/12	271	276	271	266	266
Tarief OZB		1,9%	1,6%	1,6%	1,6%
Hondenbelasting		1,9%	1,6%	1,6%	1,6%
Marktgelden		1,9%	1,6%	1,6%	1,6%
Binnensportacc.		1,9%	1,6%	1,6%	1,6%
Zwembad		1,9%	1,6%	1,6%	1,6%
Begrafenisrechten		1,9%	1,6%	1,6%	1,6%
Tarieven legesverordening		1,9%	1,6%	1,6%	1,6%
Afvalstoffenheffing/ rioolrechten/reinigingsrechten		100% kstdkking	100% kstdkking	100% kstdkking	100% kstdkking